

Handläggare: Krisztina Buki
Telefon: 08-508 21 079

Till
Stadsdelsnämnden
2010-12-02

Redovisning av stimulansmedel för år 2007, 2008 och 2009 samt omfördelning av medel för år 2010

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisning samt omfördelning av stimulansmedel och överlämnar ärendet till Socialstyrelsen.

Charlotte Svensson
Stadsdelsdirektör

Eva Folke
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Socialstyrelsen har begärt in redovisning av beviljade medel från år 2007, 2008 och 2009 samt gett möjlighet att ansöka om stimulansmedel för år 2010. Privata utförare har sökt medel för 2007, 2008 och 2009 via Älvsjö stadsdelsnämnd.

Älvsjö stadsdelsnämnd redovisar till socialstyrelsen projekt från år 2008 – 2009 inom följande områden:

- Läkartillgång
- Läkemedelsgenomgångar
- Demensvård
- Rehabilitering
- Kost och nutrition

Älvsjö stadsdelsnämnd ansöker inte om nya stimulansmedel för år 2010 utan omfördelar kvarvarande medel från avslutade projekt till en fortsättning av projektet *Rehabilitering*.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområdet vuxna, funktionsnedsatta och äldre. Ärendet har behandlats av pensionärsrådet den 25 november 2010 och samverkan har skett i förvaltningsgruppen den 25 november 2010 .

Bakgrund

Regeringen bedömer att kvaliteten i vården och omsorgen om äldre behöver öka. Samverkan mellan huvudmännen måste förbättras och det förebyggande arbetet intensifieras. Därför har Socialstyrelsen fått i uppdrag att för år 2008 och 2009 fördela stimulansbidrag till kommuner och landsting på sammanlagt 1,3 miljarder kronor. För år 2010 har Socialstyrelsen fått i uppdrag att fördela 677 743 000 kronor för att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att utveckla vården och omsorgen om äldre personer.

Syftet är att med hjälp av stimulansmedlen höja kvaliteten i vården och omsorgen om äldre kvinnor och män både då det gäller det medicinska omhändertagandet och det sociala innehållet. Samverkan mellan huvudmännen måste förbättras, det förebyggande arbetet behöver intensifieras bland annat för att förebygga fallolyckor. Äldre personer och deras anhöriga ska känna trygghet.

Regeringen prioriterar insatser inom följande områden.

- Läkemedelsgenomgångar
- Förebyggande hembesök
- Demensvård
- Rehabilitering
- Kost och nutrition
- Det sociala innehållet

Äldreomsorgsverksamheter inom Älvsjö stadsdelsförvaltning har sedan fyra år tillbaka med hjälp av stimulansmedel (2006-2009) och projektarbete utvecklat verksamheterna inom äldreomsorgen.

Älvsjö stadsdelsförvaltning ansöker inte om nya medel för år 2010. Istället anger förvaltningen att man har som avsikt att använda kvarvarande medel från avslutade projekt till att bygga på projektet *Rehabilitering* med en del två.

Projektet Rehabilitering del två avser till stor del bli en vidareutveckling av tidigare satsningar.

Socialstyrelsen har begärt redovisning av beviljade medel för år 2007, 2008 och 2009, på speciella blanketter från SCB. Blanketterna fylls i digitalt med förutbestämda uppgifter och med begränsat utrymme. Detta ärende innehåller därför en något mer informativ beskrivning över varje projekt.

Redovisning av erhållet stimulansmedel

Stadsdelsnämnden har erhållit sammanlagt 9 124 tkr i stimulansmedel för åren 2006 – 2009. För år 2006 gjordes ingen rapportering till Socialstyrelsen i webbformulär. Det kom att göras först med början år 2007. Stimulansmedel som betalats ut avseende år 2006 men som inte förbrukats, omfördelades till kommande år. Detta framgår dock inte tydligt av Socialstyrelsens webbformulär som omfattar åren 2007, 2008 och 2009.

2007, 2008 och 2009 års stimulansmedel fördelades mellan följande områden

Rehabilitering	1 777 tkr	Avslutat år 2008
Kost och nutrition	2 123 tkr	Avslutat år 2010
Demensvård	772 tkr	Avslutas år 2011
Läkemedelsgenomgångar	1 229 tkr	Avslutat år 2010
Förstärkt läkartillgång/Älvsjömodellen	1 730 tkr	Avslutat år 2009
Rehabiliteringsprojektet del 1	873 tkr	Avslutat år 2010
Förebyggande hembesök	620 tkr	Avslutat år 2010

Av sammantaget 9 124 tkr har nämnden utbetalt sammanlagt 772 tkr avseende demensvård till privata utförare; Attendo Care och Blomsterfonden.

Blomsterfonden har begärt att få använda kvarvarande medel 179 563 kr som inte förbrukats år 2010 till att förlänga sitt demensprojekt t.o.m. april månad år 2011.

Av de projektmedel som utbetalats avseende nämndens verksamheter har förvaltningen förbrukat 7 951 tkr. Kvarvarande medel från avslutade projekt, sammantaget 1 174 tkr, har nämnden omfördelat till projektet *Rehabilitering del två* som startade den 16 november år 2010.

Tidigare avslutade projekt (år 2007-2008)

Tidigare avslutade projekt har inrapporterats till Socialstyrelsen och slutrapport redovisats i tidigare tjänsteutlåtande till stadsdelsnämnden den 14 maj 2009.

- Rehabilitering (*"Fallriskförebyggande rehabilitering"*).
- Demensvård/ Sociala innehållet (*"Lärandeorganisation i Älvsjö stadsdel"*).

Avslutade projekt under år 2009 och 2010

Förstärkt läkartillgång (*"Samverkansprojektet"/"Älvsjömodellen"/"Goda relationer"*)

Bakgrunden är att kraven på ökad samverkan mellan hälso- och sjukvården och den kommunala vården och omsorgen har ökat. Kommuner och landsting är enligt lag skyldiga att samverka om vården och omsorgen om äldre. Projektet har lett till en praktisk samverkan med en gemensam helhetssyn på brukaren, dennes behov och insatser.

Syftet med projektet var att implementera en modell för aktivt samarbete mellan kommunens biståndsbedömare, de privata hemtjänstutförarna, vårdcentralens distriktssköterskor och undersköterskor, rehabiliteringen, dagverksamheterna samt ev. anhörigvårdare. Samverkansmodellen är idag implementerad i förvaltningen och en utvärdering har genomförts av Äldrecentrum i Stockholm (bilaga 3)

Kost och nutrition

Inom Älvsjö stadsdelsförvaltning saknades rutiner kring de hemmaboende äldres kostvanor, läkemedelsanvändning samt deras fallincidenter. Det fanns inte heller någon uppfattning/kunskap avseende vilka insatser det finns behov av och vad som krävs för att utveckla kostverksamheten för att minska risken för fall och fallrisker. Målsättningen var att skapa ett samarbete, med deltagande från de olika ansvariga aktörerna, biståndsbedömarna, utförarna av hemtjänst, ReAgerakliniken samt Älvsjö och Liseberg vårdcentraler för att därigenom höja de hemmaboende äldres livskvalitet och förebygga/minska sjukhusinläggning samt andra samhällskostnader.

En kartläggning, med hjälp av en enkät, genomfördes för hemmaboende 75 + såväl avseende de som har, respektive inte har hemhjälpinsatser, gällande deras kostvanor, läkemedelsanvändning samt förekommande fallincidenter med hjälp av en enkät. Resultatet från enkätundersökningen ligger till grund för att vidta åtgärder för att minska undernäring samt fall och fallrisker. Slutrapporten *"Hur påverkar näringsintaget fallrisken?"* är bilagd detta tjänsteutlåtande (bilaga 4)

Läkemedelsgenomgångar

Bakgrunden är att för många äldre bidrar läkemedel till ett aktivt liv, men på senare tid har omfattande brister i läkemedelsanvändningen för de äldre blivit uppenbara.

För att förbättra läkemedelsanvändningen hos de sjuka vårdtagarna på vård- och omsorgsboenden används en metod som kallas läkemedelsgenomgång. Med läkemedelsgenomgång menas uppföljning av läkemedelsanvändningen i syfte att upptäcka, åtgärda och förebygga läkemedelsrelaterade problem. Detta innebär att läkare, apotekare, sjuksköterska och omvårdnadspersonal (kontaktperson) regelbundet träffas och går igenom vårdtagarnas hälsotillstånd, diagnoser och läkemedel.

Målet var att höja omvårdnadspersonalens kompetens, kopplade till läkemedlens användningsområden samt egenskaper. År 2008 användes medlen till ett utbildningsprogram för omvårdnadspersonalen på vård- och omsorgsboenden avseende patientsäkerhet kopplade till läkemedlens användningsområde. År 2009 genomfördes läkemedelsgenomgångar på Älvsjö sjukhem. Slutrapporten är bilagd detta tjänsteutlåtande (bilaga 5)

Förebyggande hembesök

Bakgrunden är att enheten för äldre och funktionsnedsatta behöver genomföra förebyggande hembesök, för alla som vill, över 75 år under år 2009 och 2010. Många äldre över 75 år har behov av information om vad äldreomsorgen kan erbjuda. Även övrig relevant information om kost, läkemedel, enklare fallriskförebyggande rådgivning kan förekomma. Erfarenheterna har visat att hembesök kan förebygga ohälsa och skapa trygghet hos de äldre.

Målsättningen var att alla över 75 år boende i stadsdelsområdet skulle erbjudas hembesök med information om vad samhället kan erbjuda.

De erfarenheter som kunde dras av projektet och observandumet att så många personer tackade nej till att erhålla kostnadsfri information om äldreomsorgen ledde till funderingar om dagens 75-åringar och däröver är så friska/pigga seniorer att tanken på äldreomsorg ligger långt framåt i tiden? Slutrapporten är bilagd detta tjänsteutlåtande (bilaga 6)

Demensvård

Attendo Care och Blomsterfonden ansökte via Älvsjö stadsdelsnämnd om medel på sammanlagt 722 000 tkr. Medlen fördelas till Attendo Care 250 000 tkr resp. Blomsterfonden 522 000 tkr.

Målsättningen var att öka personalens kompetens på vård- och omsorgsboenden gällande demenssjukdomar (Blomsterfonden) samt utveckla metoder för att kommunicera med demenssjuka (Attendo Care)

1. *Attendo Care*

Verksamheten samarbetade med Mälardalens högskola och personal deltog i föreläsningar om Vårdarsång. De blev inspirerade av metoden och ville införa den som ett arbetssätt inom enheterna. Socialstyrelsen har även gått ut med direktiv till äldreboenden att minska användningen av lugnande läkemedel hos de äldre. Målsättningen med projektet var att kunna implementera vårdarsånger som en ny arbetsmetod och därmed kunna minska användningen av lugnande läkemedel och erbjuda en humanare demensvård. Slutrapporten är bilagd detta tjänsteutlåtande. (bilaga 7)

2. *Blomsterfonden*

Äldreomsorgen genomgår idag stora förändringar samt ökade krav på kompetenta medarbetare som ständigt ska utvecklas. Detta ställer krav på arbetsgivare inom vård, service och omsorgssektorn att kontinuerligt kompetensutveckla sin personal. Att implementera ny kunskap och behålla personal med kunskap på respektive vårdenheter är aktuellt inför framtidens utmaningar inom äldreomsorgen.

Ett mål inom Blomsterfonden är att arbeta utefter ett ständigt lärande där medarbetaren efter sin kompetensutveckling har möjligheter att omsätta sin nya kunskap till att utveckla sin respektive enhet och verksamhet, vilket i sin tur skapar en kvalitetshöjning för den enskilde brukaren/boende. Ett annat mål är att ge varje medarbetare en möjlig karriärsutveckling och kompetensutveckling inom sitt yrkeskunnande. Ett ytterligare mål inom Blomsterfonden är att möjliggöra samverkan mellan flera kommuner och aktörer för att på så sätt lära av varandra till förmån för att snabbare hitta goda exempel som förbättrar och utvecklar äldreomsorgen för våra äldre i samhället. Projektet kommer att fortsätta under våren år 2011 med kvarvarande stimulansmedel.

Rehabilitering

Bakgrunden till projektansökan var att arbeta mot ett mer rehabiliterande och salutogent förhållningssätt samt att förbättra vårdkedjan mellan de olika aktörerna inom äldreomsorgen i stadsdelen Älvsjö i Stockholm. Projektet har varit särskilt riktat mot äldre personer (över 65 år) i ordinärt boende och som har hemtjänst.

Syftet med projektet var att så långt som möjligt ge den enskilde förutsättningar för ett självständigt liv och genom ett salutogent förhållningssätt och med ett helhetsperspektiv stärka det friska hos brukaren. Syftet med projektet har även varit att förbättra kunskapen hos äldreomsorgens utförare kring den enskildes behov som kan uppkomma i samband med hemskrivning från korttidsvård eller slutenvård, samt att hitta lämpliga rutiner som utgår från det salutogena synsättet. Ett annat syfte med projektet har varit att involvera olika aktörer i vårdkedjan för att hitta sätt att förbättra samverkan.

Projektet har visat att ett fortsatt arbete för att förbättra samverkan inom äldreomsorgen är angeläget. I projektet har framkommit att man behöver utforma tydliga rutiner vid korttidsvård på stadsövergripande nivå. Slutrapporten är bilagd detta tjänstutlåtande (bilaga 8)

Omfördelning av stimulansmedel för år 2010

Rehabilitering del två

Älvsjö stadsdelsnämnd har i ansökningsblanketten till Socialstyrelsen angivit att förvaltningen inte avser söka nya stimulansmedel utan istället omfördela kvarvarande medel 1 174 tkr från avslutade projekt för att utveckla projektet *rehabilitering*. Projektet Rehabilitering avslutades den 15 november och förvaltningen avser att bygga på projektet med en del två. En projektplan är under framarbetande.

Bilagor

1. Redovisning av 2007, 2008 och 2009 års stimulansmedel till Socialstyrelsen; dnr 6.2.3-2334/2010
2. Ansökan till Socialstyrelsen om stimulansmedel för år 2010 dnr;6.2.3-5944/2010
3. Goda relationer - Grunden för samverkan i Älvsjö
4. Hur påverkar näringsintaget Fallrisken?
5. Arbetssätt/modell för läkemedelsgenomgångar på Älvsjö sjukhem
6. Förebyggande hembesök 75 år och äldre
7. Slutrapport om Vårdarsånger – Attendo Care
8. Med ett salutogent perspektiv i sikte